

**ПРОГРАМ
СТРУЧНОГ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗА РАДНО МЕСТО**

МАНЕВРИСТА / ВОЗНИ МАНЕВРИСТА

Програм стручног оспособљавања за радно место **Маневриста/Возни маневриста** дефинисан је Чланом 6. Правилника о стручној спреми, стручном оспособљавању и стручном испиту за радна места железничких радника (Службени гласник РС, број 340-610/2022 од 30.05.2022).

Програм теоретског стручног оспособљавања спроводи се у трајању од најмање **120 часова** теоретске наставе

	ТЕОРЕТСКО СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ за радно место Маневриста / Возни маневриста обухвата
1.	Стицање знања из области сигналних прописа
	1.1. Познавање одредби о сигнализацији
	1.2. Познавање одредби о главним сигнаlima
	1.3. Познавање одредби о маневарским сигнаlima за заштиту колосечног пута
	1.4. Познавање одредби о сигнаlima на скретницама и исклизницама
	1.5. Познавање одредби о сигнаlima на возовима, маневарским локомотивама и пружним возилима
	1.6. Познавање одредби о сигналном знаку „Пази” и „Опасност, кочи”
	1.7. Познавање одредби о сигналним знацима за пробу кочница
	1.8. Познавање одредби о сигналним знацима маневарског особља;
	1.9. Познавање одредби о зауставним сигнаlima, сигнаlima лагане вожње и опозивним сигнаlima
	1.10. Познавање одредби о обележавању неважећих сигнала
	1.11. Познавање одредби о сигналним ознакама „Међик”, „Граница одсека”, и „Задире у слободан профил”
	1.12. Познавање одредби о рејонском маневарском сигналу
2.	Стицање знања из области саобраћајних прописа
	2.1. Познавање одредби о саобраћајним прописима
	2.2. Познавање одредби о споразумевању при вршењу железничког саобраћаја
	2.3. Познавање одредби о садржају пословног реда станице
	2.4. Познавање одредби о станичним уређајима
	2.5. Познавање одредби о станичним колосецима, скретницама, њиховом положају, обезбеђењу и пресечењу скретнице
	2.6. Познавање одредби о обележавању колосека, скретница, сигнала и других уређаја
	2.7. Познавање одредби о маневрисању
	2.8. Познавање одредби о поступку при несрећи или незгоди
3.	Стицање знања у вези са кочењем при маневрисању
	3.1. Познавање одредби о начину кочења при маневрисању
	3.2. Познавање одредби о кочењу ручном папучом
	3.3. Познавање одредби о кочењу ручном и/или притврдном кочницом
	3.4. Познавање одредби о употреби аутоматске ваздушне кочнице при маневрисању
	3.5. Познавање одредби о вршењу скраћене пробе кочница
	3.6. Познавање одредби које се односе на обезбеђење од самопокретања и одбегнућа
4.	Стицање знања о здрављу и безбедности на раду
	4.1. Познавање одредби о употреби заштитне опреме
	4.2. Познавање мера безбедности при кретању пругом
	4.3. Познавање опасности при квачењу различитих железничких возила
	4.4. Познавање одредби о заштити од пожара
	4.5. Познавање одредби о опасностима при раду на електрифицираним пругама
5.	Стицање знања о основним карактеристикама железничких возила
	5.1. Основно познавање вучних возила
	5.2. Познавање типова вучених возила
	5.3. Познавање типова возила за одржавање грађевинске и електротехничке инфраструктуре
	5.4. Познавање правилног товарења кола

Програм практичног стручног оспособљавања спроводи се у трајању од најмање **40 часова** практичног оспособљавања.

	ПРАКТИЧНО СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ за радно место Маневриста / Возни Маневриста обухвата
1.	Упознавање са посебностима станице
	1.1. Упознавање са практичном применом прописа о личној безбедности, општој безбедности и здрављу на раду
	1.2. Упознавање са организацијом рада у пословној јединици у којој се изводи практично стручно оспособљавање
	1.3. Упознавање са средствима којима и/или на којима се обавља практично стручно оспособљавање
2.	Упознавање са
	2.1. Одредбама пословног реда станице и технолошког процеса рада који се односе на маневрисање
	2.2. Локалним посебностима на станици где ће обављати практично оспособљавање, као и карактеристике станица и пруга на којима прати возове и обавља маневрисање
	2.3. Поступцима обављања маневарских послова

**ОБЈЕДИЊЕНИ ПРОГРАМ
СТРУЧНОГ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗА РАДНО МЕСТО**

МАНЕВРИСТА / ВОЗНИ МАНЕВРИСТА

Обједињени програм стручног оспособљавања за радно место **Маневриста/Возни маневриста** садржи наставне садржаје за потребна знања који проистичу из одредби Правилника о стручној спреми, стручном оспособљавању и стручном испиту за радна места железничких радника (Службени гласник РС, број 340-610/2022 од 30.05.2022), у даљем тексту Правилник, за:

- Теоретско и практично стручно оспособљавање дефинисано Чланом 6. Правилника
- Програм припреме за полагање стручног испита, Тачка 1), Прилога 2, Правилника
- Програм за полагање стручног испита за радна места железничких радника, Тачка 1., Прилога 3, Правилника

Програм теоретског стручног оспособљавања спроводи се у трајању од најмање **120 часова** теоретске наставе

	ТЕОРЕТСКО СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ за радно место Маневриста / Возни маневриста обухвата
1.	Стицање знања из области сигналних прописа
	1.1. Познавање основних одредби о сигнализацији и основних појмова у сигнализацији
	1.2. Познавање употребе и одржавања сигналних средстава
	1.3. Познавање звоновних сигналних знака електричног сигналног звона
	1.4. Познавање основних одредби о сталним, преносним и ручним сигнаlima
	1.5. Познавање одредби о главним сигнаlima, врсте главних сигнала, сигнални знаци
	1.6. Познавање допунских сигнала главних сигнала и предсигнала, показивача за колосек
	1.7. Познавање граничних колосечних сигнала
	1.8. Познавање одредби о маневарским сигнаlima за заштиту колосечног пута
	1.9. Познавање одредби о сигнаlima на скретницама и исклизницама, сигнаlima на колским вагама
	1.10. Познавање сигнала за електричну вучу
	1.11. Познавање одредби о сигнаlima на возовима, маневарским локомотивама, потискивалицама, појединим возилима - колима и пружним возилима
	1.12. Познавање одредби о сигналном знаку „Пази” и „Опасност, кочи”
	1.13. Познавање одредби о сигналним знацима за пробу кочница
	1.14. Познавање сигналних знака возног и станичног особља,
	1.15. Познавање одредби о сигналним знацима маневарског особља;
	1.16. Познавање сигнала пружног особља
	1.17. Познавање одредби о зауставним сигнаlima, сигнаlima лагане вожње и опозивним сигнаlima
	1.18. Познавање одредби о обележавању неважећих сигнала
	1.19. Познавање одредби о сигналним ознакама: „Међик”, „Граница одсека”, „Место заустављања”, преносне пружне опоменице, „Задире у слободан профил”, „Граница изолованог преклопа”, „Почетак и крај пруге са аутоматским пружним блоком (у даљем тексту: АПБ)”, „Почетак и крај пруге са међустаничном зависношћу (у даљем тексту: МЗ)” и „Почетак и крај пруге са телекомандом” (у даљем тексту: ТК)
	1.20. Познавање одредби о рејонском маневарском сигналу
2.	Стицање знања из области саобраћајних прописа
	2.1. Познавање одредби саобраћајних прописа
	2.2. Познавање службених и радних места
	2.3. Познавање распореда, пријема и предаје службе
	2.4. Познавање службених ознака и понашање железничких радника
	2.5. Познавање одредби о споразумевању при вршењу железничког саобраћаја
	2.6. Познавање одредби о садржају пословног реда станице
	2.7. Познавање одредби о пружним постројењима и уређајима
	2.8. Познавање одредби о станичним уређајима
	2.9. Познавање одредби о станичним колосецима, основним техничким карактеристикама скретница, њиховом положају, обезбеђењу и пресецењу скретнице
	2.10. Познавање одредби о обележавању колосека, скретница, сигнала и других уређаја
	2.11. Познавање одредби о маневрисању и послови које обавља маневриста/возни

	маневриста, врсте маневрисања, састављање и растављање возова и маневарских састава, гурање маневарских састава, формирање маневарског пута вожње
	2.12. Познавање послова возовође, машиновође, прегледача кола, отправника возова
	2.13. Познавање одредби о померању кола са неравномерним товаром
	2.14. Познавање одредби о брзинама преко скретница
	2.15. Познавање одредби о саобраћају возова и маневарског састава до одређеног места на отвореној прузи
	2.16. Познавање општих појмова о реду вожње
	2.17. Познавање одредби о начину обавештавања маневарског особља о саобраћају возова
	2.18. Познавање одредби о начину маневрисања на колосецима електрифицираних пруга
	2.19. Познавање одредби о поступку при несрећи или незгоди,
	2.20. Познавање одредби о затвору колосека
	2.21. Познавање структуре и садржаја Пословног ред станице и Технолошког процеса рада станице
3.	Стицање знања у вези са кочењем при маневрисању
	3.1. Врсте и распоред кочница на возилима,
	3.2. Познавање одредби о начину кочења при маневрисању
	3.3. Познавање одредби о кочењу ручном папучом
	3.4. Познавање одредби о кочењу ручном и/или притврдном кочницом
	3.5. Познавање одредби о употреби аутоматске ваздушне кочнице при маневрисању
	3.6. Познавање одредби о вршењу скраћене пробе кочница
	3.7. Познавање одредби које се односе на обезбеђење од самопокретања и одбегнућа
4.	Стицање знања о здрављу и безбедности на раду
	4.1. Познавање одредби о употреби заштитне опреме
	4.2. Познавање мера безбедности при кретању пругом
	4.3. Познавање опасности при квачењу различитих железничких возила
	4.4. Познавање одредби о заштити од пожара
	4.5. Познавање одредби о опасностима при раду на електрифицираним пругама
5.	Стицање знања о основним карактеристикама железничких возила
	5.1. Познавање врсти железничких возила
	5.2. Основно познавање вучних возила
	5.3. Познавање типова вучених возила (путничка и теретна кола) и њихових основних конструктивних елемената
	5.4. Познавање основних појмова о пружним возилима
	5.5. Познавање типова возила за одржавање грађевинске и електротехничке инфраструктуре
	5.6. Познавање означавања железничких возила
	5.7. Познавање листица на колима и места постављања на колима
	5.8. Познавање правилног товарења кола
6.	Стицање основних знања о телекомуникационим уређајима
	6.1. Познавање основних елемената телефонских апарата
	6.2. Познавање основних елемената веза радио-уређаја
	6.3. Познавање основних елемената разгласних уређаја и начин њиховог коришћења

Програм практичног стручног оспособљавања спроводи се у трајању од најмање **40 часова** практичног оспособљавања.

	ПРАКТИЧНО СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ за радно место Маневриста / Возни маневриста обухвата
1.	Упознавање са посебностима станице
	1.1. Упознавање са практичном применом прописа о личној безбедности, општој безбедности и здрављу на раду
	1.2. Упознавање са организацијом рада у пословној јединици у којој се изводи практично стручно оспособљавање
	1.3. Упознавање са средствима којима и/или на којима се обавља практично стручно оспособљавање
2.	Упознавање са
	2.1. Одредбама пословног реда станице и технолошког процеса рада који се односе на маневрисање
	2.2. Локалним посебностима на станици где ће обављати практично оспособљавање, као и карактеристике станица и пруга на којима прати возове и обавља маневрисање

